

**Statement van Eumedion en de VEB ter gelegenheid van Raadsvergadering  
SER te Den Haag d.d. 15 februari 2008 t.b.v. het vaststellen van het advies over  
het versterken van de positie van werknemers**

Voorzitter,  
Dames en heren,

Graag neem ik de gelegenheid te baat om een toelichting te geven op de visie van de adviserende leden van de Commissie Evenwichtig Ondernemingsbestuur, Eumedion en de Vereniging van Effectenbezitters, op het voorliggende advies over de versterking van de positie van werknemers. Voordat ik op de inhoud van het advies kom wil ik eerst de SER danken voor de uitnodiging om te participeren in de Commissie Evenwichtig Ondernemingsbestuur die het advies heeft opgesteld. Wij hebben het zeer op prijs gesteld om te mogen deelnemen aan de beraadslagingen over dit advies. Wij hopen dat ook bij een volgende gelegenheid dat de SER om advies over corporate governance wordt gevraagd Eumedion en de VEB weer worden uitgenodigd om aan tafel te komen zitten. We hopen dan wel dat deze aandeelhoudersorganisaties als 'volwaardige partners' worden beschouwd, in de zin dat net zoveel moeite wordt gedaan om deze organisaties achter een advies te krijgen als dat wordt gedaan om consensus te krijgen bij de sociale partners. Bij dit advies is dat tot onze teleurstelling niet gebeurd. Op beslissende momenten werden de aandeelhoudersorganisaties niet uitgenodigd om aan beraad in kleinere kring deel te nemen, zelfs niet toen het ging over zaken die met name aandeelhouders direct raken. Wij werden voor voldongen feiten geplaatst. De weerslag daarvan kunt u in het advies vinden, waarbij overigens ten positieve zij opgemerkt dat wij ons standpunt in het advies uitgebreid uiteen hebben kunnen zetten.

Dan wat betreft de inhoud. Het kabinet had de SER gevraagd om een gericht advies uit te brengen over de vraag of de positie van werknemers in de vennootschap versterking behoeft. Het uiteindelijke advies gaat echter meer over een inperking van de positie van aandeelhouder in plaats van de gevraagde versterking van de positie van de werknemer. Dit valt te betreuren. Zoals minister Bos op 8 november jl. in de

Tweede Kamer zei: “Het advies ademt wel heel erg de sfeer van werkgevers en werknemers samen tegen de aandeelhouders”.

De adviserende leden kunnen voor een belangrijk deel meegaan in de analyse van de Raad die in het advies is neergelegd. Zo kunnen wij ten volle het beeld onderschrijven dat de corporate governance structuur en praktijken van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen in de laatste jaren zijn verbeterd en dat deze ontwikkelingen hebben geleid tot een versterking van de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven op de internationale kapitaalmarkt. De toegenomen rechten voor aandeelhouders, gecombineerd met de algemene karakteristieken van de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen (namelijk een hoge mate van internationalisatie van aandeelhouders, bestuurders en commissarissen en een wijdverspreid aandelenbezit) hebben er mede voor gezorgd dat de Nederlandse ondernemingen beter met hun aandeelhouders moeten omgaan dan dat zij vijf tot tien jaar geleden gewend waren.

Tegen deze achtergrond zouden wij het vervolgens logisch hebben gevonden als de Raad had geconcludeerd dat meer tijd en energie moet worden gestoken in het verbeteren van de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende stakeholders, zoals het voeren van een continue en constructieve dialoog tussen de vennootschap en de aandeelhouders, door transparant te zijn over strategie, risico's en risicomanagement, door vanuit het bestuur geen overdreven verwachtingen te wekken en door te leveren wat de markt is beloofd. En dat allemaal met inachtneming van het uitgangspunt van ons corporate governance stelsel dat het bestuur bestuurt onder toezicht van de raad van commissarissen. In plaats hiervan komt de Raad tot de conclusie dat het enquêterecht moet worden aangepast op een wijze dat het voor aandeelhouders moeilijker wordt gemaakt om slecht bestuur en falend toezicht aan de kaak te stellen. Dit riekt naar overhaaste incidentpolitiek. Het feit dat de Hoge Raad in het afgelopen jaar enkele spraakmakende uitspraken van de Ondernemingskamer heeft vernietigd, mag geen reden zijn om de rekening daarvan nu bij de aandeelhouders neer te leggen. De SER-voorstellen om de toegangsdrempel voor aandeelhouders te verhogen en om de business judgement rule in te voeren tasten bovendien de bescherming van de positie van de minderheidsaandeelhouder aan en zullen daarom op termijn een negatief effect

hebben op het beleggingsklimaat van Nederland en op de kwaliteit van het bestuur. Minderheidsaandeelhouders horen via het enquêterecht een hoge mate van bescherming te houden tegen mogelijk wanbeleid van het bestuur van een beursgenoteerde onderneming. Bovendien zijn wij, overigens met de Commissie Frijns, van mening dat het overnemen van bepaalde elementen uit buitenlandse rechtssystemen, zoals de business judgement rule, het risico in zich bergt dat de samenhang binnen het Nederlandse corporate governance systeem onvoldoende tot haar recht komt. Daarvoor is eerst diepgaand onderzoek nodig.

De adviserende leden kunnen enkele andere voorstellen van de SER wel steunen. Dit betreft het voorstel om de ondernemingsraden van beursgenoteerde ondernemingen een spreekrecht in de aandeelhoudersvergadering te geven t.a.v. de goedkeuring van belangrijke bestuursbesluiten en voorstellen om bestuurders en commissarissen te benoemen en te ontslaan. Wij hopen wel dat de OR ook daadwerkelijk van een dergelijk recht gebruik gaat maken en ruim voor de aandeelhoudersvergadering met een standpunt komt, zodat aandeelhouders bij het bepalen van hun stemgedrag nog rekening kunnen houden met dit standpunt. Eumedion en de VEB zijn tevens voorstander van de aanbeveling om in 2009 een evaluatie te houden over het functioneren en de toekomst van de structuurregeling.

Voorzitter, ik kom tot een afronding. De adviserende leden kunnen met een belangrijk onderdeel van het advies niet instemmen. Wij zullen het kabinet oproepen om dat deel van het advies dat gaat over de toekomst van het enquêterecht niet over te nemen.